

MRF 2021.255

Planklagenævnets afgørelse af 17. september 2021, j.nr. 20/13773

Ophævet lovliggørelsespåbud om genplantning af træer fældet i strid med lokalplan, da påbuddet var meddelt på vilkår om, at genbeplantningen skulle ske med bestemte træsorter med en bestemt størrelse og placering, hvilket ikke fremgik af de planlægningsmæssige hensyn i lokalplanen.

Brønderslev Kommune meddelte i oktober 2020 påbud efter planlovens § 51 om genplantning af fældede træer på E's ejendom. Ejendommen var omfattet af lokalplan nr. 1511-03, hvori der bl.a. var fastsat bestemmelser om ubebyggede arealer. Det var i lokalplanens § 9.2 bestemt, at træer og anden beplantning i et bælte på 3 meter mod naboejendommen skulle bevares. Beplantningsbæltet var indtegnet på kortbilag 2 til lokalplanen, og det fremgik heraf, at det strakte sig fra matrikelgrænsen mod naboejendommen og 3 meter ind på E's ejendom. Det fremgik af påbuddet, at kommunen ved et tilsyn i 2018 konstaterede, at der på ejendommen på et tidspunkt i perioden mellem 1995 til 2018 var fældet træer i strid med lokalplanen. Det fremgik endvidere, at der i plantebæltet skulle ske genplantning af træer i sorten bøg eller ahorn, og at træerne skulle være ca. 3 meter høje med en stammetykkelse på 10 cm og plantes med en afstand på 1 meter. Afgørelsen blev påklaget af ejendommens bruger, der bl.a. anførte, at kommunen ikke havde hjemmel til at stille krav om plantning af bestemte træsorter i bestemte størrelser eller plantning i skelbræmmen. Planklagenævnet (formanden) lagde med henvisning til luftfotos til grund, at der på tidspunktet for lokalplanens vedtagelse i 1994 var levende beplantning på det bælte, som var markeret på lokalplanens kortbilag 2. Fældningen af beplantningsbæltet var derfor ikke i overensstemmelse med lokalplanens § 9.2, og forholdet krævede dermed dispensation, jf. planlovens § 19. Som følge deraf, fandt nævnet, at kommunen kunne stille krav om genplantning på nærmere vilkår. Nævnet fandt, at det i forbindelse med et påbud om genplantning kan være sagligt og planlægningsmæssigt begrundet at stille krav om sorten af disse træer,

deres størrelse, tidspunktet for genplantningen og træernes nærmere placering, men at det dog ikke nødvendigvis er proportionalt at stille krav om, at træerne skal have samme størrelse som dem, der er blevet fældet. For så vidt angik kravet til træernes størrelse og placering bemærkede nævnet, at lokalplanen hverken stillede krav om, at træerne skulle have en bestemt størrelse eller afstand imellem sig. Da lokalplanen var vedtaget i 1994, måtte det have været forudsat, at træerne ville vokse i fremtiden. Omvendt var der i lokalplanen ikke noget krav om, at træerne skulle genplantes, hvis de mistede grene eller gik helt eller delvis ud, og det måtte således også have været forudsat, at træerne ville kunne forsvinde med tiden. Det bemærkedes endvidere, at det ligeledes kunnet have været forudset, at træerne eventuelt kunne blive erstattet af nye, unge træer. Nævnet fandt, at en genplantning med store træer ville genskabe områdets karakteristika i forhold til træbevoksning hurtigt. Ved en genplantning med mindre træer ville det derimod tage længere tid, før områdets karakteristika var genskabt, men til gengæld ville disse karakteristika eksistere længere ude i fremtiden. Nævnet fandt derfor ikke, at de planlægningsmæssige hensyn i lokalplanen til bevaring af træer entydigt tilsigtede, at der burde genplantes med træer af en bestemt størrelse med en bestemt afstand. Da det ikke fremgik af påbuddet eller sagen i øvrigt, hvorfor der skulle plantes bestemte træsorter med bestemt størrelse og placering, fandt nævnet ikke, at kommunen havde redegjort for hvilke planlægningsmæssige hensyn, der kunne begrunde disse vilkår. Nævnet fandt på denne baggrund, at afgørelsen led af en væsentlig retlig mangel, hvorfor den blev ophævet.

Afgørelse i klagesag om Brønderslev Kommunes påbud om genplantning af træer på A2, Brønderslev

20/13773

Brønderslev Kommune gav den 7. oktober 2020 påbud om genplantning af træer på ejendommen A1, 9900 Brønderslev.

Brugeren af ejendommen har klaget over afgørelsen.

I denne afgørelse har Planklagenævnet behandlet følgende spørgsmål:

- Om kommunen har haft hjemmel til at give påbud, jf. planlovens § 51.
- Om kommunen har overholdt det forvaltningsretlige princip om proportionalitet.

Planklagenævnet har ikke fundet anledning til at behandle de øvrige klagepunkter i sagen.

Planklagenævnet ophæver afgørelsen. Det betyder, at kommunens afgørelse ikke længere gælder.

1. Sagens oplysninger

1.1. Ejendommen og lokalplanen for området

Klagen vedrører fældet/fjernet beplantning i et plantebælte langs A3 på ejendommen A1, 9900 Brønderslev, hvor kommunen har påbudt klageren at genplante en række nærmere angivne træer i plantebæltet.

Ejendommen er omfattet af [lokalplan nr. 1511-03, Område ved Odinsvej til boligbebyggelse \(https://dokument.plandata.dk/20_1166128_APPROVED_1239889778523.pdf\)](https://dokument.plandata.dk/20_1166128_APPROVED_1239889778523.pdf). [1]

Lokalplanen fastsætter i § 9.2 om ubebyggede arealer:

9.2. Træer og anden beplantning i et bælte på 3 m mod A3 og stien a-b skal bevares.

På kortbilag 2 til lokalplanen er der bl.a. angivet et 3 m bredt bælte for bevaring af eksisterende beplantning. Plantebæltet strækker sig fra klagerens matrikelgrænse mod A3 og 3 m ind på klagerens ejendom.

Kommunen sendte den 11. september 2020 et varsel om påbud om lovliggørelse af beplantningen til ejeren af ejendommen.

1.2. Afgørelsen, der er klaget over

Brønderslev Kommune gav den 7. oktober 2020 påbud om genplantning af træer på ejendommen A1, 9900 Brønderslev.

Det fremgik af afgørelsen, at kommunen ved et tilsyn den 8. oktober 2018 konstaterede, at der på ejendommen på et tidspunkt i perioden mellem 1995 til 2018 er fældet træer i strid med § 9.2 i lokalplan nr. 1511, som udlægger et plantebælte med en bredde på 3 m, hvor eksisterende træer skal bevares. Det fremgik desuden, at træerne skal genplantes i sorten bøg eller ahorn, og at træerne skal have en stammetykkelse på 10 cm samt en højde på ca. 3 m. Træerne skal desuden plantes med en afstand på maksimum 100 cm.

1.3. Klagen og bemærkningerne hertil

I sagen indgår følgende materiale fra klageren: Klagen af 3. november 2020 samt yderligere bemærkninger af 22. december 2020, 27. januar 2021 samt 17. maj 2021.

Kommunen er kommet med bemærkninger til klagen den 4. januar 2021 samt 26. marts 2021.

Planklagenævnet modtog klagen fra kommunen den 1. december 2020.

Klagen og bemærkningerne er i deres helhed indgået i sagsbehandlingen. Klagen er kort gengivet nedenfor under afsnit 2.

2. Planklagenævnets bemærkninger og afgørelse

2.1. Planklagenævnets kompetence og prøvelse

Planklagenævnet kan tage stilling til retlige spørgsmål i forbindelse med en kommunes afgørelse efter planloven, jf. lovens § 58, stk. 1, nr. 3.[2]

Retlige spørgsmål omfatter alle spørgsmål om lovligheden eller gyldigheden af trufne afgørelser, herunder fortolkning eller forståelse af lovbestemmelser samt overholdelse af almindelige forvaltningsretlige grundsætninger.

Kommunerne fører tilsyn efter planloven. Det betyder bl.a., at kommunen påser overholdelsen af bestemmelserne i lokalplaner, jf. lovens § 51, stk. 1. Planklagenævnet kan bl.a. tage stilling til kommunernes tilsynsafgørelser efter denne bestemmelse, herunder afgørelser om lovliggørelse af ulovlige forhold. I den konkrete sag har kommunen truffet afgørelse om påbud om genplantning af træer.

2.2. Umiddelbart tilladt eller krav om dispensation

2.2.1. Generelt om umiddelbart tilladt eller krav om dispensation

Bestemmelserne i en lokalplan er bindende over for borgerne, jf. planlovens § 18. Det betyder, at nye forhold, der er i overensstemmelse med lokalplanen, eller som ikke er reguleret af lokalplanen, er umiddelbart tilladte efter planloven. Derimod forudsætter dispositioner, der ikke er i overensstemmelse med lokalplanen, at kommunen kan og vil dispensere fra lokalplanbestemmelserne.

I en lokalplan kan der optages bestemmelser om bevaring af eksisterende beplantning, jf. planlovens § 15, stk. 2, nr. 10. Det er en betingelse i forhold til planlovens § 18, at det er nærmere konkretiseret i lokalplanen, f.eks. ved henvisning til markering på et kortbilag, hvilken beplantning der skal bevares. Dette skal bl.a. ses i lyset af, at træer, buske og andre former for beplantning kan opstå af sig selv over tid, og at en generel henvisning til sådanne beplantninger derfor ikke er tilstrækkelig præcis.

2.2.2. Planklagenævnets vurdering

Lokalplan nr. 1511-03 fastsætter i § 9.2, at træer og anden beplantning i et bælte på 3 m mod A3 skal bevares. Beplantningsbæltet er indtegnet på kortbilag 2 til lokalplanen, og det fremgår heraf, at det strækker sig fra matrikelgrænsen mod A3 og 3 m ind på klagerens ejendom.

Det fremgår af luftfotos[3] af ejendommen fra sommeren 1995, at ejendommen dengang var tilvokset med beplantning, dvs. at beplantningsbæltet var beplantet. Planklagenævnet lægger på denne baggrund til grund, at der på tidspunktet for lokalplanens vedtagelse i 1994 var levende beplantning på det bælte, som er markeret på lokalplanens kortbilag 2.

Planklagenævnet finder på den baggrund ikke, at fældning/fjernelse af beplantningsbæltet er i overensstemmelse med lokalplanens § 9.2, og forholdet krævede derfor dispensation, jf. planlovens § 19.

2.3. Påbud om genplantning med vilkår

2.3.1. Klagen

Klageren anfører, at kommunen ikke har hjemmel til at stille krav om plantning af bestemte træsorter i bestemte størrelser eller plantning i skelbræmmen, idet kommunen ikke kan dokumentere, at bræmmen var beplantet med træer, herunder bøge- eller ahorntræer. Klageren henviser i den forbindelse til, at den tidligere beplantning på ejendommen bestod af nøddebuske, som blev beskåret, hvorefter buskadset blev erstattet af Rododendron.

Klageren anfører desuden, at der på naboejendommen A4 er fastsat et afstandskrav på 5 m mellem træerne, mens der på klagerens ejendom er fastsat et afstandskrav på 1 m.

Planklagenævnet forstår dette som en klage over, at afgørelsen er i strid med proportionalitetsprincippet og lighedsgrundsætningen.

2.3.2. Generelt om proportionalitetsprincippet og vilkår

Det forvaltningsretlige proportionalitetsprincip indebærer, at indholdet i en afgørelse ikke må gå videre med hensyn til at påføre borgerne byrder, end formålet tilsiger. I en sag om lovliggørelse skal kommunen derfor anvende det mindst indgribende middel. Dette indebærer bl.a., at der skal være proportionalitet mellem kravene i et påbud og de hensyn, der ligger bag den lokalplanbestemmelse, der er overtrådt.

Planklagenævnet finder, at det i forbindelse med et påbud om genplantning kan være sagligt og planlægningsmæssigt begrundet at stille krav om sorten af disse træer, deres størrelse, tidspunktet for genplantningen og træernes nærmere placering. Det er dog ikke nødvendigvis proportionalt at stille krav om, at træerne skal have samme størrelse som dem, der er blevet fældet.

2.3.3. Planklagenævnets vurdering

Som det fremgår af afsnit 2.2.2 krævede fældningen dispensation fra lokalplanens § 9.2. En sådan dispensation havde kunnet gøres betinget af, at der skete genplantning af beplantningen. Det forhold, at klageren har fældet beplantningen uden tilladelse fra kommunen, afskærer ikke kommunen fra at stille krav om genplantning og nærmere vilkår herom.

Kommunen har givet et påbud om genplantning af beplantning og har i den forbindelse stillet vilkår om, at der i plantebæltet på ejendommen skal ske genplantning af træer i sorten bøg eller ahorn, og at træerne skal være ca. 3 m høje med en stammetykkelse på 10 cm og plantes med en afstand på 1 m.

Angående kravet til træernes størrelse og placering (afstandskravet) bemærker Planklagenævnet, at lokalplanen hverken stiller krav om, at træerne/beplantningen skal have en bestemt størrelse eller afstand imellem sig. Lokalplanen er vedtaget i 1994, og det må have været forudsat, at de ville vokse i fremtiden. Omvendt er der ikke noget krav om, at træerne skal genplantes, hvis de mister grene eller går helt eller delvis ud, og det var således også forudsat i forbindelse med lokalplanen, at de ville forsvinde med tiden. Det må også have kunnet forudses, at de eventuelt (på frivillig basis) kunne blive erstattet af nye, unge træer.

Hvis der sker genplantning med store træer, genskabes områdets karakteristika i forhold til træer hurtigt. Hvis der sker genplantning med mindre træer, vil det tage længere tid, før områdets karakteristika i forhold til træbevoksning er genskabt. Til gengæld vil disse karakteristika alt andet lige eksistere længere ude i fremtiden.

De planlægningsmæssige hensyn i lokalplanen til bevaring af træer tilsiger derfor ikke entydigt, at der bør genplantes med træer af en bestemt størrelse med en bestemt afstand.

Planklagenævnet finder ikke, at kommunen – hverken i afgørelsen eller i forbindelse med klagesagen – har redegjort for, hvilke planlægningsmæssige hensyn, der kan begrunde vilkårene om træernes afstand, sort og størrelse. Nævnet har lagt vægt på, at det ikke fremgår, hvorfor træerne skal være i sorten bøg eller ahorn, ligesom det ikke fremgår, hvorfor træerne være 3 m høje med en stammetykkelse på ca. 10 cm og placeres med en afstand på 1 m. Nævnet bemærker, at vilkår om genplantning med træer af denne størrelse må forudsættes at pålægge klageren en væsentligt større udgift, end hvis klageren var blevet påbudt at genplante mindre træer.

Planklagenævnet finder på den baggrund, at afgørelsen lider af en væsentlig retlig mangel.

Planklagenævnet har herefter ikke taget stilling til klagepunktet om lighedsgrundsætningen samt klagepunktet om, at det på nuværende tidspunkt ikke er muligt at efterleve påbuddet som følge af teknikskabene med tilhørende kabler på ejendommen.

3. Afsluttende bemærkninger

Planklagenævnet ophæver Brønderslev Kommunes påbud af 7. oktober 2020 om genplantning af træer langs A3 på ejendommen A1, 9900 Brønderslev.

Planklagenævnet gør opmærksom på, at hvis kommunen behandler sagen igen, skal dette ske i overensstemmelse med følgende:

- Kommunen skal foretage en vurdering af de saglige og planlægningsmæssige hensyn bag at stille krav til genplantning af træer i en bestemt sort, afstand og størrelse, såfremt kommunen ønsker at stille sådanne krav. Kommunen skal inddrage det af klageren anførte om lighedsgrundsætningen ift. naboejendommen A4, 9900 Brønderslev.
- Såfremt kommunen ønsker at udstede et nyt påbud om genplantning, skal kommunen tage stilling til, om der skal ske fornyet varsling og partshøring i overensstemmelse med forvaltningslovens regler.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 4, stk. 1, i lov om Planklagenævnet.

Planklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 3, stk. 3, i lov om Planklagenævnet.^[4] Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. § 3, stk. 4, i lov om Planklagenævnet.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales. Beløbet vil blive overført til indbetalerens NemKonto inden for ca. en måned.

[1] Planerne kan søges frem på plandata.dk: <http://kort.plandata.dk/searchlist/#/> (<http://kort.plandata.dk/searchlist/#/>).

[2] Bekendtgørelse af lov om planlægning, jf. lovbekendtgørelse nr. 1157 af 1. juli 2020 med senere ændringer.

[3] Se luftfotos af ejendommen på Erhvervsstyrelsens hjemmeside:
<http://kort.plandata.dk/spatialmap> (<http://kort.plandata.dk/spatialmap>).

[4] Lov nr. 1658 af 20. december 2016 om Planklagenævnet.

Sag:

20/13773

Dato:

17. september
2021.

Emner:

Planloven, retlig (...)

[Planklagenævnet \(https://naevneneshus.dk/start-din-klage/planklagenaevnet/\)](https://naevneneshus.dk/start-din-klage/planklagenaevnet/) • Nævnenes Hus • Toldboden 2 •
8800 Viborg • Tlf. nr.: 72 40 56 00 • CVR: 37795526 • [Plan@naevneneshus.dk \(mailto:Plan@naevneneshus.dk\)](mailto:Plan@naevneneshus.dk),
[Tilgængelighedserklæring \(https://www.was.digst.dk/pkn-naevneneshus-dk\)](https://www.was.digst.dk/pkn-naevneneshus-dk)